

นักวิจัย ม.เกษตร พบไส้เดือนยักษ์

เลี้ยงได้ ตัวใหญ่ โตเร็ว ลูกตก

เหมาะเป็นอาหารสัตว์และกำจัดขยะ

พ.ดร.สมชัย จันตรีสว่าง อาจารย์ประจำภาควิชาสัตวบาล คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เริ่มศึกษาและทดสอบการเลี้ยงไส้เดือนแอฟริกาในประเทศไทย ณ ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ทดลองของภาควิชาสัตวบาล มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จนได้ผลเป็นที่น่าพอใจแล้วว่าไส้เดือนชนิดนี้ จะไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพของดิน จึงได้เผยแพร่ไส้เดือนชนิดนี้ให้แก่เกษตรกร นักสิ่งแวดล้อม และผู้สนใจการเลี้ยงไส้เดือนโดยทั่วไป และปัจจุบันไส้เดือนแอฟริกาได้รับความนิยมเลี้ยงกันอยู่ในกลุ่มคนเลี้ยงไส้เดือนเพื่อการค้า และผู้ที่มีแก้วำรทาง รวม ทั้งชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยจำนวนมาก

ไส้เดือนแอฟริกา เป็นไส้เดือนที่อาศัยอยู่บนพื้นดิน (soil surface dwelling species) กินอาหารที่เป็นอินทรีย์วัตถุทุกชนิด เช่น มูลสัตว์ เศษอาหาร เศษเปลือกทางการเกษตร และเศษผักหญ้า และใบไม้ในปริมาณสูงมากต่อวัน เมื่อไส้เดือนชนิดนี้หลุดลงไปบนดิน จึงไม่สามารถเจริญเติบโตและอยู่รอดได้ในสภาพธรรมชาติโดยทั่วไป ดังนั้นการเลี้ยงจึงต้องมีการควบคุมปัจจัยการเลี้ยงที่เหมาะสมและให้อาหารมาก สามารถเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็วและให้ลูกมาก ไส้เดือนชนิดนี้ได้รับความนิยมเข้ามาเลี้ยงในประเทศไทยต่าง ๆ ทั่วโลก จากการที่ข้อมูลการเลี้ยงไส้เดือนแอฟริกาที่ภาควิชาสัตวบาลพบว่า ไส้เดือนชนิดนี้เป็นไส้เดือนขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดาไส้เดือน 6 ชนิดที่นิยมเลี้ยงกันโดยทั่วไป มีขนาดเมื่อโตเต็มที่ยาว 12 นิ้ว น้ำหนัก 1.8 กรัมต่อตัว มีจำนวนปล้องโดยทั่วไป 188-297 ปล้อง ไส้เดือนแอฟริกาผลิตไข่ซึ่งเป็นลูกอนุ 3.2 ใบต่อตัวต่อวัน เมื่อวางไข่ตัวที่ 80 เมื่อวางไข่ได้ลูกเฉลี่ย 2.2 ตัวต่อลูกอนุ ใช้เวลาที่ใช้ฟัก 2-3 วันถึง 2 สัปดาห์ เจริญเติบโตจากตัวอ่อนถึงเป็นกลุ่มสาว (เริ่มมีกอลดสั้น เทียบตอกรเนื้อ) ในระยะเวลา 1 เดือนถึง 2-3 เดือน ขึ้นอยู่กับคุณภาพของอาหารที่ใช้เลี้ยง และระยะจากไข่ถึงเป็นกลุ่มสาวใช้เวลา 40 วัน ถึง 3-4 เดือน

ปริญญาโท ภาควิชาสัตววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ไส้เดือนแอฟริกามีลำตัวขนาดใหญ่ ลำตัวมีสีเทาอมม่วง มองเห็นเป็นประกายสีน้ำเงินสวยงาม ลำตัวด้านบนแบนเล็กน้อยและมีขีดกว่าด้านบน กอลดสั้นสีขาวขุ่นอยู่ปล้องที่ 13-17 ช่องพทเมื่อยอยู่บริเวณปล้องที่ 13 ช่องพทกว้างหัวอยู่ระหว่างปล้องที่ 17 และ 18 ไม่มีช่องหลัง (dorsal pore) อัมพทวางอยู่บริเวณผนังกัน

การศึกษาทางสัณฐานวิทยา ลักษณะภายนอกและภายในของไส้เดือนแอฟริกาของ น.ส.สุพารณ์ ตาตง นิสิต

ระหว่างปล้องที่ 10 กับ 11
และ 11 กับ 12 ถุงเก็บอสุจิ
อยู่ปล้องที่ 12 และ 13 จึง
ไข่อูระหว่างปล้องที่ 13
และ 14 ถุงเก็บอสุจิมี 2 คู่
วางตัวอยู่ในบริเวณปล้องที่ 10
และ 11 ไข่เดือนแห่งปมมี
ส่วนประกอบของโปรตีน
ประมาณ ๕๒ เปอร์เซ็นต์
และโปรตีนมี
ส่วนประกอบ
ของกรดอะมิโน
ที่จำเป็นอยู่
ครบ สม
บูรณ์ มี
ส่วนประ
กอบของ
ไขมันประ
มาณ ๑ เปอร์เซ็นต์
และ
ไขมันก็มี
ส่วนประ
กอบของกรด
ไขมันที่ จำ

เป็นอยู่ครบ จึงเหมาะที่จะเลี้ยงเพื่อนำไปใช้เป็นอาหารสัตว์
เลี้ยงทั้งในสภาพไข่เดือนเป็น เช่น ไข่เดือนปลาทรายขาว
และเป็นเหยื่อคอกเบ็ดที่ปลาชอบและไม่มีการกินความไข่เดือน
คิดมี และในสภาพไข่เดือนแห้งเป็นทดแทนปลาป่นและ
กากถั่วเหลืองป่น ซึ่งถ้าเป็นการเลี้ยงไข่เดือนเพื่อวัตถุประสงค์
ประสพข้อนี้ไข่เดือนแอฟริกาที่เป็นชนิดของไข่เดือนที่
เหมาะสมมากที่สุด เพราะมีขนาดตัวใหญ่ เจริญเติบโตได้

รวดเร็ว ให้ออกมาก และกิน

อาหารได้มาก ทำให้เกิด

ปะโยชน์ด้านอื่นไปพร้อม ๆ กันด้วย คือ กำจัดขยะ
อินทรีย์ และการผลิตปุ๋ยหมักจากไข่เดือนซึ่งคุณภาพสูง

สำหรับไข่เดือนแอฟริกา มีชื่อสามัญ African
Nightcrawler ชื่อวิทยาศาสตร์ *Eudrilus eugeniae* เป็น
ไข่เดือนชนิดหนึ่งจากไข่เดือนจำนวน ๘ ชนิดที่นิยมเลี้ยงกัน
ทั่วโลกในขณะนี้ เพื่อผลิตไข่เดือนเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงเป็นเหยื่อ
คอกเบ็ด เพื่อกำจัดขยะอินทรีย์ และผลิตปุ๋ยหมัก ไข่เดือน
แอฟริกาชนิดนี้มีกำเนิดในทวีปแอฟริกาตอนกลาง แต่
ปัจจุบันมีการนำไข่เดือนชนิดนี้เข้าไปเลี้ยงในประเทศต่าง ๆ
ทั่วโลก เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา แคนาดา เม็กซิโก
อังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน ออสเตรเลีย และในทวีปเอเชีย
เช่น ประเทศอินเดีย ฟิลิปปินส์ และไทย ในประเทศสหรัฐ
อเมริกาซึ่งมีการเลี้ยงไข่เดือนเป็นการทำนุบำรุง มีมูลค่าทาง
การตลาดหลายล้านดอลลาร์ต่อปี ไข่เดือนแอฟริกาได้รับ
ความนิยมใช้เป็นเหยื่อคอกเบ็ดและขายได้ในราคาสูงเป็น
พิเศษเมื่อเทียบกับไข่เดือนชนิดอื่น ทั้งนี้เพราะไข่เดือน
แอฟริกาตัวใหญ่กินง่าย ปลายอม และเลี้ยงได้สั้น
ข้างมากในสหรัฐอเมริกา เพราะเป็นไข่เดือนจากเขตร้อน.

จุไร เกิดความ